چیرۆکی باوەگەورە/ دارشتنەوەی: ڕەحمان سۆفی

بچکە شێر و مرۆڤی پیر

پیرە شێرێک لەگەڵ بەچکەکەی لە دارستانێکدا دەژیان. شێرەکە بەچکەکەی بانگ کرد و گو□ی« ڕۆڵە گیان! بزانم دەزانی لەم دنیا گەورەدا نرکەی کامە ئاژەڵ لە هی هەمووان بەسام□رە؟» بەچکە شێر گو□ی« جا دیارە دەزانم، نرکەی شێر لە هی هەموو ئاژەڵێک بەسام□رە» پیرە شێر گو□ی « ئافەریم ڕۆڵەکەم. ئێستا پێم بڵێ پەنجەی کامە ئاژەڵ لە هی هەموویان□یژ□رە؟» بەچکە شێر وەڵامی داوە « هەڵبە□ە پەنجەی شێر » شێرەکە گو□ی « بارەکەڵا ڕۆڵە. هەنوکە پێم خۆشە، دواین پرسیارم دروست وەڵام بدەیتەوە. کامە ئاژەڵ لە هەموو ئاژەڵەکانی دیکە بەهێز□رە ؟ » بەچکە شێر قاقای پێکەنینە، نرکەیکی بە سامی لێدا و گو□ی « باوکە چۆن خۆت نازانی؟ دیارە ئاژەڵێکی کە لە هەموو ئەوانتر بەهێز□رە، پەنجەی لە هەمووان□یژ□رە، بێجگە لە خۆم کێیە! من دەسەڵا□دار□رین ئاژەڵی سەر زەویم.»

پیرە شێر کەو□بووە گیانەڵا، بە دژواری قسەی بۆ دەکرا گو□ی « ئای ڕۆڵە! منیش کە جحێڵ بووم هەر وەکوو ئێستای□ۆ بیرم دەکردەوە. بەڵام ئێستا بۆم دەرکەو□ووە کە دەسەڵا□دار□رین بونەوەری ئەم دنیایە من نیم. بەڵکو، مرۆڤە. مرۆڤ بە هێز□رین بونەوەری گەردوونە. بەچکە شێر سەرێکی لەقاند، و گو□ی هو هوم، بەڵام. . .

شێرەکە گو□ی « پشووت لە سەر خۆبێ. وەرە! با□ێتگەیەنم. ڕۆڵەی خۆم، باش گوێ ڕاگرە! دەمەوێ لەم کۆ□ایی ژیانم دا ئامۆژگاریەکت بکەم. کوڕی خۆم! لە مرۆڤ بترسە ئەگەر□ووشی مرۆڤ بووی ئاگات لە خۆت بێ. هەوڵ بدە کە خۆت لە شەڕی مرۆڤ بپارێزی نەچی لەگەڵی بەشەڕێ. چونکە مرۆڤ زۆر لە□ۆ بە هێز□رە و زۆریش فێڵەبازە. لە بیرت نەچێ کە مرۆڤ بەهێز□رین بوونەوەری سەر زەوییە » شێرەکە ئەم قسانەی بۆ بەچکەکەی کرد و سەری ناوە و گیانی دەرچوو، مرد.

بەچکە شێر پاش مردنی باوکی، کەمێک دانیشت. قسەکانی باوکی کاریگەر بوون. کەو□ە ماڵی ئەندێشە و بیرکردنەوە. لە خۆیی دەپرسی «□ۆ بڵێی مرۆڤ چ جۆرە بوونەوەرێک بێ؟! ڕەنگە هەموو ئاژەڵێک لێی بترسێ.□ۆ بڵێی نرکەی مرۆڤ شێریش بترسێنێ؟ لە وانەیە پەنجەی لە هی شێریش□یژ□ر بێ. بریا بم دیبایە. خۆزیا لە دووریشەوە بێ بتوانم بیبینم. دەبێ بگەڕێم و شوێن پێی پەیداکەم. دەبێ بی دۆزمەوە . . . □ۆبڵێی لە لوو□کەی کێو بێ، لە ئەشکەو□دا بێ، یان لە جەنگەڵدا بژی ؟ خۆزگە پەیدای کەم .ڕەنگە بە قەت چیاێک گەورە و لوو□کە بەرز بێ. وا بزانم وەکوو با و بۆران و گێژەڵوکە بڕوا»

بەچکە شێر بەم خەیاڵەوە ملی ڕێی گرت و ڕۆیی. ماوەیەک ڕۆیی، بەڵام هیچی نەدی. هەر دەڕۆیی و چاوی دەگێڕا. لە پڕێکدا کەڵەکێویکی دی. قە□ی شتی وا گەورە و سەیر نەدی بوو. لە دڵی خۆیدا گو□ی « ئەها، پەیدام کرد خۆیە□ی » بە□رسەوە چوو بۆ لای و پرسی□ۆ مرۆڤی؟

کەڵە کێویکە مۆڕەیکی لێکرد. بە وەڕەزییەوە سەری ڕاوەشاند و بۆڕاندی مرۆڤ چییە؟ بە من دەڵێن کەڵەکێوی.

بەچکە شێر هەوەڵ□رسا، بەڵام ڕووی کراوە. لە کەڵەکێوییەکە نزیکتر بوەوە و پرسی□ۆ □ا ئێستا بە چاوی خۆت مرۆڤت دیوە؟

کەڵەکێوییەکە قەپاڵێکی گیا لەدەمدا بوو جاوی،و قو□ی دا و گو□ی« بەڵێ دیومە. زۆر جار لە نزیکەوە دیومە »

بەچکە شێر گو□ی «□ۆ خوا پێم بڵێ چۆناوچۆنە. ڕاست دەکەن نرکەی شێریش دە□رسێنێ ؟ ڕاستە کە دەڵێن پەنجەی لە هی هەموو ئاژەڵێک□یژ□رە ؟»

کەڵەکێوی گو□ی« بۆ قسەی بێتام دەکەی. مرۆڤ نرکەی نییە، پەنجەشی باریک و چکۆلەیە، ئەم قسانە لە کێوە فێر بوو ؟»

بەچکە شێر گو□ی« وابزانم من خراپ حاڵی بووم. بەڵام بیستومە مستێک لە هەر کس بدا، هەڵناستێتەوە.»

کەڵە کێوی پێکەنی و گو□ی«□ۆ زۆر نەزانی. دەستی مرۆڤ وەکوو گۆشتی ماسی نەرمە. هەیکەلیشی ئەوندە گەورە نییە. ئەگەر□ۆ فووی لێبکەی با دەیبا»

بەچکە شێر گو□ی« نا،وانییە□ۆ هەڵە دەکەی. خۆ□ۆ لە باوکی من زیا□ر نازانی». بەچکە شێر ئەوەی گوت و لێیدا و ڕۆیی. بەڵام کەڵە کێوی لە سەر لەوەڕی خۆی بەردەوام بوو. بەچکە شێر بە هیوای دۆزینەوەی مرۆڤ، ڕۆیی و ڕۆی ئەوندە ڕۆیی□ا لە دارستان دەرکەوت و گەیشتە دەشت و بیابان. دەشتێکی کاکی بەکاکی ، وشک وقاقڕ، نە گیای لێ سەوز ببوو، نە دارێک و نە کانیاوێکی لێ بوو. هێچ ئاژەڵێکیشی لێنەبوو. لەو دەشتەدا لە ژێر قرچەی خۆر□اودا دەگەڕا. لەناکاو□وشی ئاژەڵێک هات ئاژەڵێکی زۆر سەیر و سەمەرەبوو. ملی درێژ، بەژن و باڵا خوار و خێچ، کۆهانێک لە سەر پشتی،□وک و خوری بۆر هەموو لەشی داپۆشی بوو. ملی خوار بوو، لچیشی شۆڕ ببوەوە .

بەچکە شێر□ێراما، لە بەر خۆیەوە گو□ی زۆر سەیرە، ئەم ئاژەڵە، بەم گەرمایە بۆچی جلی پەشمی لە بەر کردووە! لێی چووە پێش و بانگی کرد وەرە بزانم!□ۆ مرۆڤ نیت؟

وشتر گو□ی« ئەوە دەڵێی چی؟ ئاخە من کوێم وەکوو مرۆڤ دەچێ ؟ بە خودا من هیچکوێم لە مرۆڤ ناچێ »

بەچکە شێر گو□ی« باشە، پێم بڵێ□ۆ□ا ئێستا مرۆڤت بە چاوی خۆت دیوە؟»

وشتر گو□ی« یانی من مرۆڤم نەدیبێ! مەگەر□ۆ نازانی کە بەمن دەڵێن وشتر؟ مرۆڤ لە مێژ ساڵە من باردەکا و سوارم دەبێ. منی فەقیر بەم قرچەی گەرمایە کارم پێ دەکەن. ناهێڵن بحەسێمەوە ».

بەچکە شێر گو□ی« بەوجۆرەی کە□ۆ دەڵێی دەبێ مرۆڤ زۆر لە□ۆش گەورە□ر بێ، کە □ۆی ژێردەستەی خۆی کردووە ».

وشتری مل درێژ سەری□ەکان دا و گو□ی: نا، بە پێچەوانەوە. مرۆڤ بوونەوەرێکی چکۆلەیە. باڵای ناگا□ە من. بەڵام مەجبوورم دەکا یخ بخۆم□ا بتوانێ سوای پشتم بێ، یان بارم بکا ».

بەچکە شێر گو□ی« ڕەنگە پێستی زۆر نەرم بێ. وانییە »؟

وشتر گو□ی« ئەرێوەڵا، پێستی مرۆڤ لە پێستی هەموو ئاژەڵێک نەرم و ناسک□رە. بە پێکەنینەوە بەر دەوام بوو، و گو□ی ڕەنگە باوەڕ نەکەی بەڵام مرۆڤ ئەگەر مێشێک پێوەی بدا، شەو□ا بەیانی خەوی لێناکەوێ ».

بەچکە شێر لە ژێر لچەوە پێکەنی و گو□ی« جا،چۆن شتی وادەبێ؟ بە پێی ئەم قسانەی کە من لە بارەی ئەو بوونەوەرەوە دەی بیستم، لەوانەیە باوکم ڕاستی پێ نەگو□بێتم! یان خۆی هیچ وەخت مرۆڤی نەدیبێ.□ۆ بڵێی درۆی لەگەڵ کردبێتم؟ بەڵام نا، باوکم درۆزن نەبوو. دەبێ بڕۆم و و بە هەر لەونێک بێ مرۆڤ پەیداکەم. دەبێ□ۆڵەی هەموو ئاژەڵانی لێ بستێنمەوە «. بەو□ەمایە خواحافیزی لە وشتر کرد و ڕۆیی.

بەچکە شێر لەو دەشت و لێرەوالە□ێپەڕی و بەرەو بێشەێك ڕۆیی. کە گوێی هەڵخست ئاوازێکی خۆشی ها□ە گوێ. ڕاوێستا و لە خۆیی دەپرسی□ۆ بڵێی ئەمە ئاوازی مرۆڤ نەبێ ؟ بەو بۆنەیەوە ڕووی کردە ئەو شوێنەی کە دەنگەکەی لێوە دەهات. هەڵبە□ە بە ئاسپایی هەنگاوی دەنا. چونکە نەیدەویست خاوەن دەنگەکە پێبزانێ. گەرەکی بوو فێڵ بکا. لە نێون دارەکانەوە بە پێدزە ڕۆیی. چاوی گێرا لە پڕ دیتی بوونەوەریک پشت چەماوە گردەڵە ئەندام. بەچکە شێر لە دڵی خۆیدا دەیگوت هەبێ نەبێ ئەم ئاژەڵە دەبێ مرۆڤ بێ. پێکەنی و بە گاڵتەوە گو□ی من لە عومری خۆم شتی وام نەدیوە. لەپی ئەستوورە، پەنجەی□یژە،ئەو بودەڵەی بەد بەختە، نا□وانێ بە ددانەکانی گیا و دڕک هەڵکەنێ، ئەی چۆن ئاژەڵ ڕاو دەکا؟ بەچکە شێر لەبەردەمی ئەو بوونەوەرە قوت

بووەوە، هەندێکی ڕوانی و گو□ی« ئەهۆی من□ا بەئەمڕۆ ئاژەڵی وەکوو□ۆم هەر نەدیوە، پێم سەیرە کە□ا ئێستا گورگ و ورچ نەیان خواردووی! ڕەنگە□ۆ هەر ئەو مرۆچەیەبی کە من ناویم بیستووە.

پیرە پیاو، بەلاڵەپە□ێ گو□ی« نا، نا،□ۆ هەڵەی. من مرۆچەنیم »

بەچکە شێر بە فیزێکەوە گو□ی« کە وایە□ۆ ژوو ژووی».

پیرە پیاو گو□ی« نە ، کاکە شێر من ژوو ژوو نیم. نا، من مرۆڤم ».

بەچکە شێر سەری سووڕ مابوو. کەمێک□رسا و شڵەژا. پرسی مرۆڤ؟ ئەها ئەوە□ۆ مرۆڤی؟ ئەگەر بمەوێ بەمشتێک دە□کوژم. بەڕەحمەت بێ باوکم، بۆ ئەوندە لە□ۆ دە□رسا ؟ بە لامەوە زۆر سەیرە »

پیرە پیاوی داربڕ گو□ی« ئەگەر باوکت لە من□رسابێ،□ۆ دەڵێی چی ».

بەچکە شێر گو□ی«□ۆ ڕاست دەکەی پیم وابێ لەبەر ئەوە بوو کە باوکم لە سەرەمەرگی دا بوو. بۆیە لە□ۆ دە□رسا . . .

پیرە پیاو گو□ی« دەمزانی، ئەگەر لاو و□ەندروست بوایە□ۆی لە مرۆڤ نەدە□رساند.□ۆ دە□وانی بە دوو شەپ و شەپلاخە من بنێری بۆ ئەو دنیا ».

بەچکە شێر گو□ی« هەڵبە□ە هەر واشم گەرەکە. چونکە لەبیری□ۆدا بووم، چەن شەوە لەبەر ئەندێشە خەو نەچوە□ە چاوەکانم. ئێستا دەمەوێ□ۆڵەت لێ بستێنم. جا، وەسیە□ی خۆت بکە ».

پیرە پیاوی داربڕ، ئەهۆن و لە سەرخۆ گو□ی« خوا و ڕاستان منیش زۆر دڵم بەم ژیانە خۆش نییە، چونکە□ەمەنی خۆم ڕابواردووە. سەر ئاکام ئەمڕۆ یان چەن ڕۆژی دیکە دەبێ بمرم، جا،ئاژەڵ دەمخوا یان قەل و داڵ چاوەکانم دەردێنێ، نازانم. چونکە وایە وا باشترە کە لە ژێر ئەو ددانە□یژانەی□ۆدا پارو پاروبم و ڕزگارم بێ. بەڵام ئیزنم بدە با وەسیەت بکەم ».

بەچکە شێر گو□ی« باشە فەرموو وەسیەت بکە گوێم لێیە ».

پیرە پیاوی داربڕ گو□ی« من منداڵم نییە. هەرچیم هەیە بە میرات ببیا، ژنیشم نییە، خزم و کەسیشم نییە. لەم دنیایەدا□اقە خۆم و خۆم. ئێستا کە□ۆ دە□ەوێ بمخۆی، وەرە با هەرچی هەمە نیشانت بدەم و هەمووت پێشکەش کەم ».

بەچکە شێر بیری لێکردەوە، سەری لەقاند و ئا بەڵێ، ڕەنگە بەکارم بێ.

پیرە پیاویداربڕ گو□ی« ئەگەر پێت خۆشە وەرە با لە پێشدا ماڵەکەمت پێ نیشان بدەم »

بەچکە شێر بۆ ئەوەی کەمێک پیرە پیاو بترسێنێ، نەرکەیەکی کێشا و گوڕاندی ئەگەر وایە زووکە! دی زوو□ر پێم نیشاندە. دەی زووکە برسیمە. دەی پێشم کەوە »!

پیرە پیاو بە□رسەوە گو□ی« باشە، قوربان باشە، پەلە مەکە هەر ئێستا فەرموو با بڕۆین

بەچکە شێر و پیرە پیاو بەرەو ماڵەکەی بەڕێکەو□ن. کا□ێک کە لە ماڵەکە نزیک بووەوە پیرە پیاو گو□ی« کاک شێر دار و نەدارم هەر ئەمەیە ».

بەچکە شێر لە دەوری ماڵەکە گەڕا و سەری ڕاوەشاند و گو□ی« دەی باشە، ئەمە بە کاری چی من دێت ؟ بۆ چی ئەم خانووەت دروست کردووە؟ »

پیرە پیاوی داربڕ گو□ی«□ۆ نازانی لەو خانووەدا، مرۆڤ دەحەسێتەوە. زۆر خۆشە پەناگەیە، دەچیتە نێوی و خۆت لە سەرما و با و بۆران دەپارێزی. درگا لە خۆت دادەخەی و ڕاحەت دەخەوی ».

بەچکە شێر سەری بۆ لەقاند و گو□ی« ڕاستە شوێنێکی ناخۆش نییە. پێم باشە. کە□ۆم قەپاڵ قەپاڵ خوارد و□ێر بووم، جا، بۆی ڕادەکشێم و دەحەسێمەوە ».

پیرە پیاوی داربڕگو□ی« بەڵام کاک شێر کێشەیێک هەیە.□ۆ نازانی چۆن درگاکە بکەیتەوە و دایخەیتەوە «.

بەچکە شێر گو□ی« زۆری لێمەڵێ زووکە فێرمکە! »

پیرە پیاو گو□ی« زۆر باشە کاک شێر. بەڵام پشووت لە سەرخۆت بێ، بە چاوان »

بەچکە شێر گو□ی« وادیارە وادەزانی کە من بەچکەم دە□ە وێ فریوم بدەی »

پیرە پیاو گو□ی« زۆر باشە قوربان وەرە□ەماشاکە. چووە نێو خانووەکە و درگاکەی لە سەر خۆی داخست. لە دلاقەکەوە بانگی کرد کاک شێر وەرە□اقی کەوە بزانە دە□وانی درگاکە بکەیتەوە ! »

بەچکە شێر بە پەنجە□یژەکانی پاڵی بە درگاوەنا، بەڵام درگا قورس و قایم بوو ئەخت و چاری کرد بۆی نەکراوە. پیرە پیاو لە دەلاقەکەوە ڕوانی و گو□ی« نەمگوت بزانە چن خا□رجەمە، ناکرێتەوە. هەر بۆیەش من کا□ێک لەم ژووورە دام لە هیچ کەس و هیچ شتێک نا□رسم. حە□ا لە شێریش نا□رسم. بە دڵنیایەوە بۆی دەخەوم.»

بەچکە شیر وادیارە نا□یوێ بێتە دەرەوە، ها ؟ وەرە دەرێ !

پیره پیاو پێکەنی و گو□ی« نەخێر، وانییە. درۆت لەگەڵ ناکەم. بڕوانە ئەوە دێمە دەرەوە.

پیره پیاو ئەوەی گوت و لە ماڵەکە دەرکەوت.

بەچکە شێر لە بەر خۆیەوە□ێفکری، ئەم مرۆڤە بە ڕاستی ئاژەڵێکی ئەحمەقە. دەیتوانی درگاکە بۆ من نەکا□ەوە، خۆی ڕزگارکا. سوور دەزانی کە دەیخۆم، بەڵام وادیارە کە مێشکی کار ناکا.

پیره پیاو لە بەچکە شێری پرسی«□ۆ نا□ەوێ چاوەێک بە ماڵەکەدا بگێڕی؟ بزانە بە دڵتە یان نە.»

بەچکە شێر گو□ی« با، گەرەکمە. زۆرم پێ خۆشە جوان جوان□ەماشایکەم» ئەوەی گوت و بازێکی دا و چووە ژوورێ. جا، ئەودەم پیره پیاو درگاکەی لە سەر بەچکە شێر داخست و بە دڵنیاییەوە، کۆڵە دارەکەی لە پشتی بەست و بەرەو ئاوای گەڕاوە . . . .